

Kaarel Roht

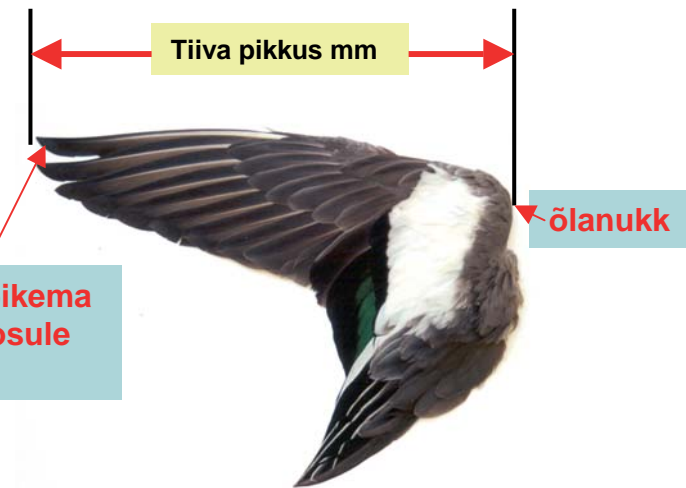
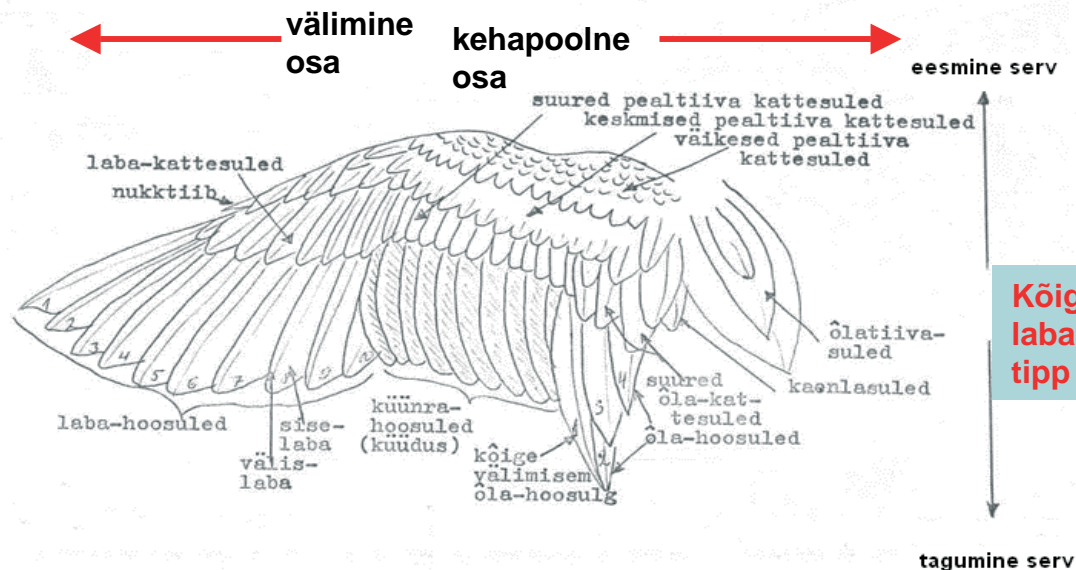
VEELINDUDE MÄÄRAMINE

Kasutatud kirjandus

1. Koostaja Leho Luigujõe “Veelindude tiivad. Haned, Lagled, ujupardid”. Eesti Loodusfoto, 2003
2. Aarno Salminen “Suomen sorsalinnut”. Lintutieto Oy, 1983
3. Hartmut Kolbe “ Die Entenvögel der Welt”, Verlag J.Neumann-Neudamm, 1984
4. H.Boyd, J. Harrison, A. Allison “Duck wings”, 1975, käsikirjaline tõlge
5. E. Kumari “Eesti NSV linnud”, Eesti Riiklik Kirjastus, Tallinn, 1954

Tiiva ehitus ja terminid

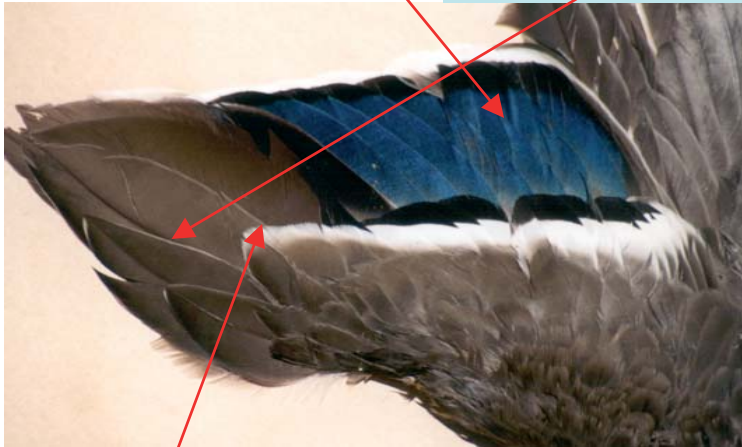

UJUPARDID

SINIKAEL-PART (*Anas platyrhynchos*) emalind

Küüdnus metalselt
sinakasroheline

Õla-hoosuled pruunid hallikate
keskosade või välislabadega

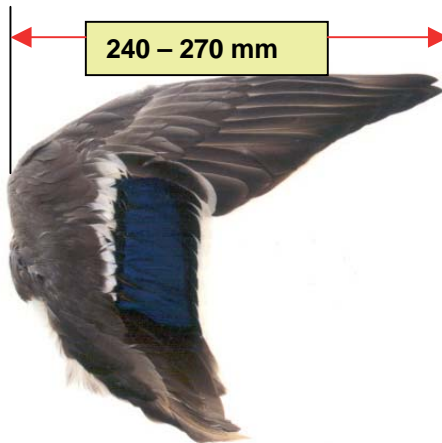

Valge triip pealttiiva kattesulgedel
jätkub suurtel õla-kattesulgedel

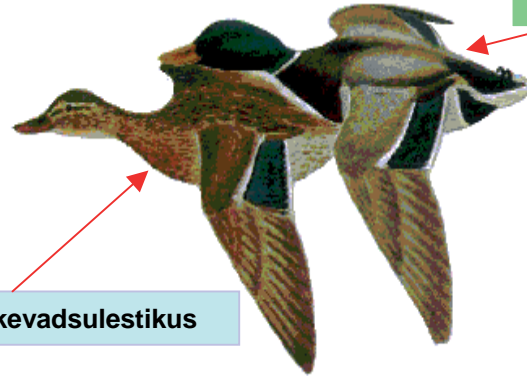
Tiiva alapool

Emalind kevadsulestikus

240 – 270 mm

Isalind kevadsulestikus

KEHAKAAL 800 – 1200 g

sügissulestik

Õla-hoosuled pikad,
ahenevad ning pärllhallid

SINIKAEL-PART (*Anas platyrhynchos*) isalind

Küüdus metalselt
sinakasroheline

Isalind
kevadsulestikus

Emalind
kevadsulestikus

Valge triip ulatub
pealtpiiva viimase
kattesuleni

260 – 300 mm

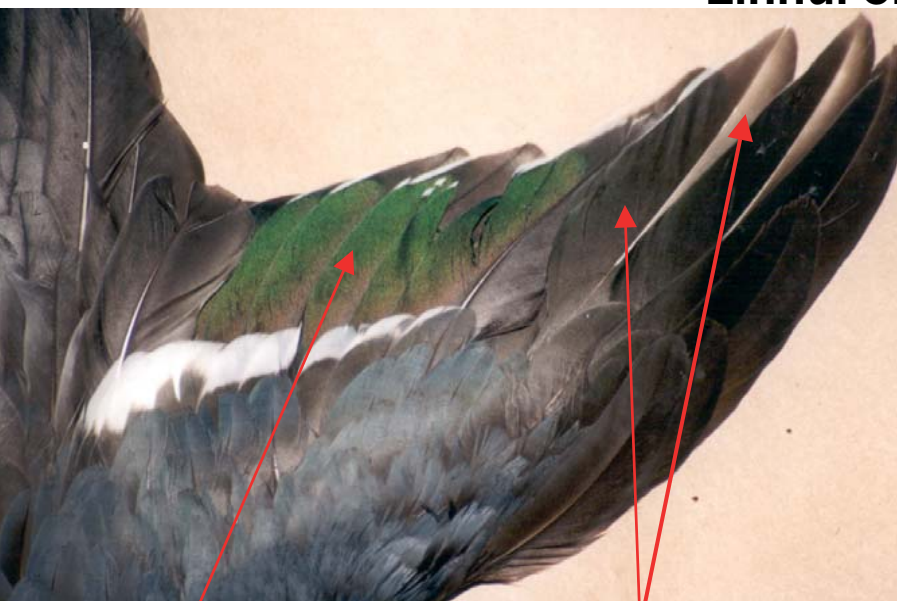
KEHAKAAL 1000 – 1400 g

Tiiva alapool

LUITSNOKK-PART (*Anas clypeata*) isalind

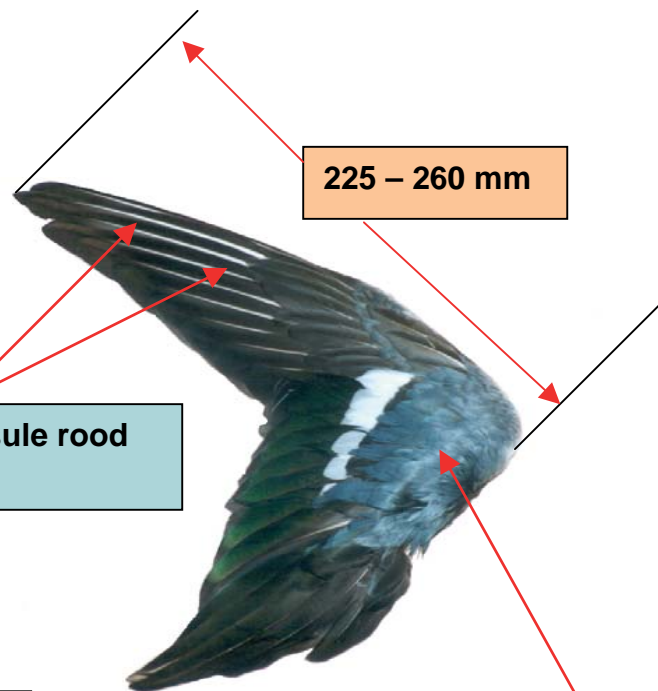
Linnul on lusikjas nokk

Küüduks metallselt roheline

Õla-hoosuled mustad roheka läikega välislabeledel, siselaba heledam

Laba-hoosule rood on valged

225 – 260 mm

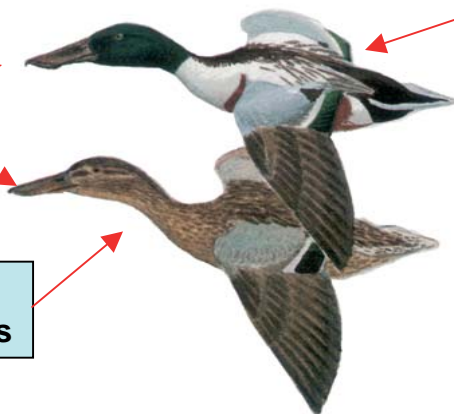
Väikesed ja keskmised pealtpiiva kattesuled helesinised

KEHAKAAL 410 – 750 g

Lusikjas nokk

Emalind kevadsulestikus

Isalind kevadsulestikus

LUITSNOKK-PART (*Anas clypeata*) emalind

Linnul on lusikjas nokk

KEHAKAAL 420 – 760 g

Küüdus tumeroheline
või tumepruun roheka
läikega

Küüduse eesmine piir
keskmiselt või laialt valge ja
ahenev; tagumine piir kitsalt
valge

Isalind
kevadsulestikus

Lusikjas
nokk

Emalind
kevadsulestikus

200 – 230 mm

õlg tuhmsinine

altvaade

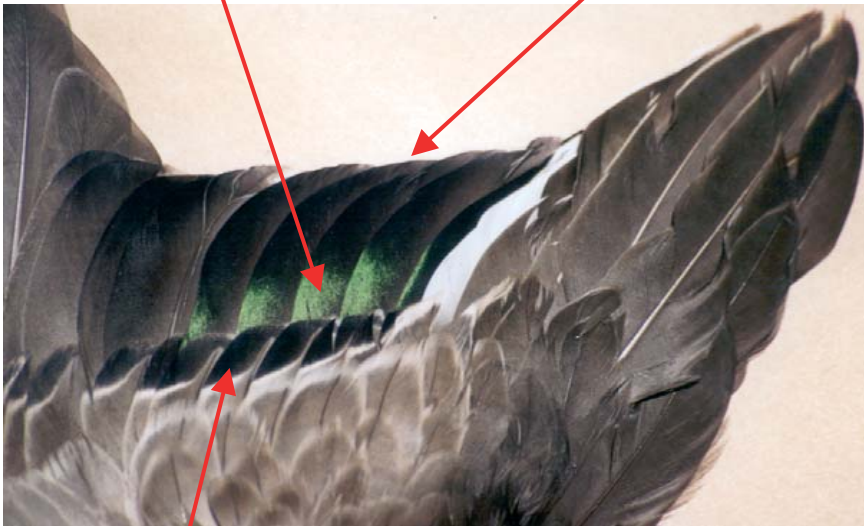
pealtvaade

sügissulestik

VIUPART (*Anas penelope*) isalind, vanus kuni 2 aastat

Küüdus tuhmmust, vähese metalse rohelise värvinguga mõnel sulel

Küüduse tagumisel piiril kitsas katkendlik tuhmvalge vööt

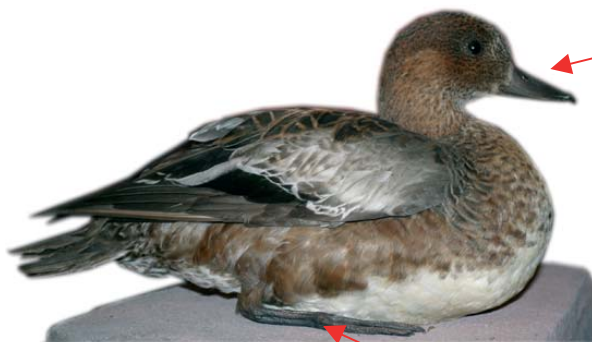

252 – 281 mm

Pealhtiiva kattesuled küüduse osas must.valge lapilisusega

Nokk sinihall

KEHAKAAL 460 – 715 g

Sügissulestik

Jalad hallikad

VIUPART (*Anas penelope*) isalind, vanus üle 2 aasta

252-281 mm

Väikesed ja keskmised
pealtpiiva kattesuled valged
(õlal suur valge laik)

Küüduse eesmine pool
metalselt roheline

Õlasulgede
välislabad mustad,
selge valge äärega

Isalind
kevadsulestikus

Küüduse eesmine piir laialt must

KEHAKAAL 460 – 970 g

Emalind
kevadsulestikus

Jalad hallikad

sügissulestik

VIUPART (*Anas penelope*) emalind

242 – 262 mm

Küüdus suitsuhall,
valkja servaga

Õla hoosuled tumepruunid,
tumekollaste servadega

Pealtvaade

Altvaade

Nokk sinihall musta
küünisega, jalad hallikad

Väikesed ja keskmised
pealttiiva kattesuled
selgelt piiritletud
valkjate ääristega

Nokk ja jalad
pruunikad

Emalind
kevadsulestikus

KEHAKAAL 410 – 750 g

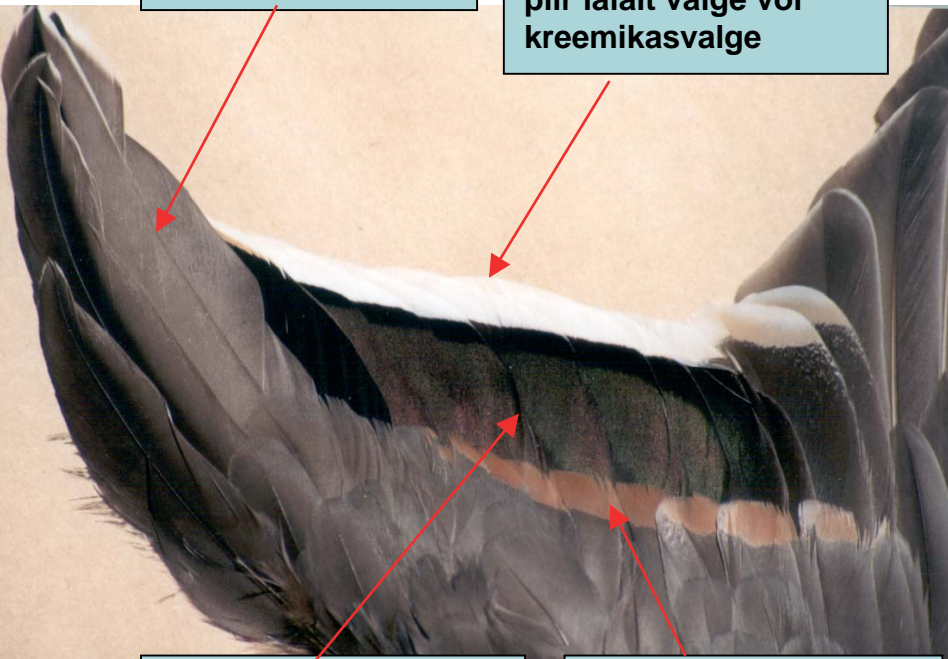
Väikesed ja keskmised alatiiva
kattesuled lainja mustriga

Isalind
kevadsulestikus

SOOPART (*Anas acuta*) isalind

Õla hoosuled
hallid, keskest
mustad

Küüduse tagumine
piir laialt valge või
kreemikasvalge

Küüdus metalselt
pronksroheline

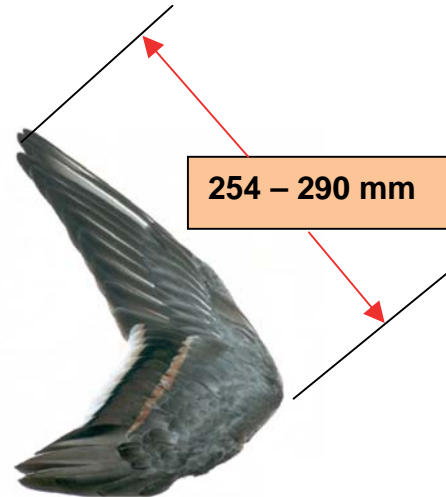
Pealtpiiva kattesuled
laiad kastanpruunide
tippudega

altvaade

Alatiiva väikesed
kattesuled
tumepruunid,
marmorjad
struktuuriga

254 – 290 mm

pealtvaade

Nokk sinihall

sügissulestik

KEHAKAAL 710 – 1100 g

Üleminek kevadsulestikku

SOOPART (*Anas acuta*) emalind

242 – 270 mm

KEHAKAAL 600 – 1030 g

Väikesed ja keskmised
pealtpiiva kattesuled
kahvatukollaste servadega

Tiivaküüdis tuhm
pronksikarva

Suured pealtpiiva kattesuled
kitsad tuhmkollaste või
valgete otstega

Õla-hoosuled pruunid,
kahvatuvalgete
servadega

Isalind kevadsulestikus

Nokk pruunikashall

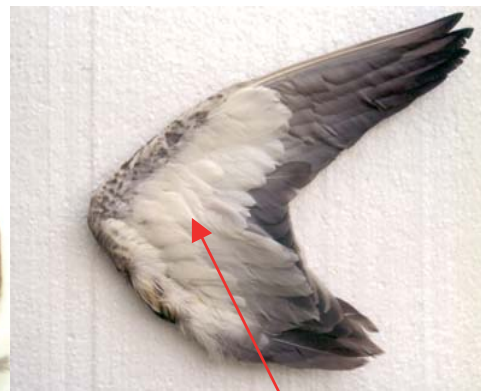
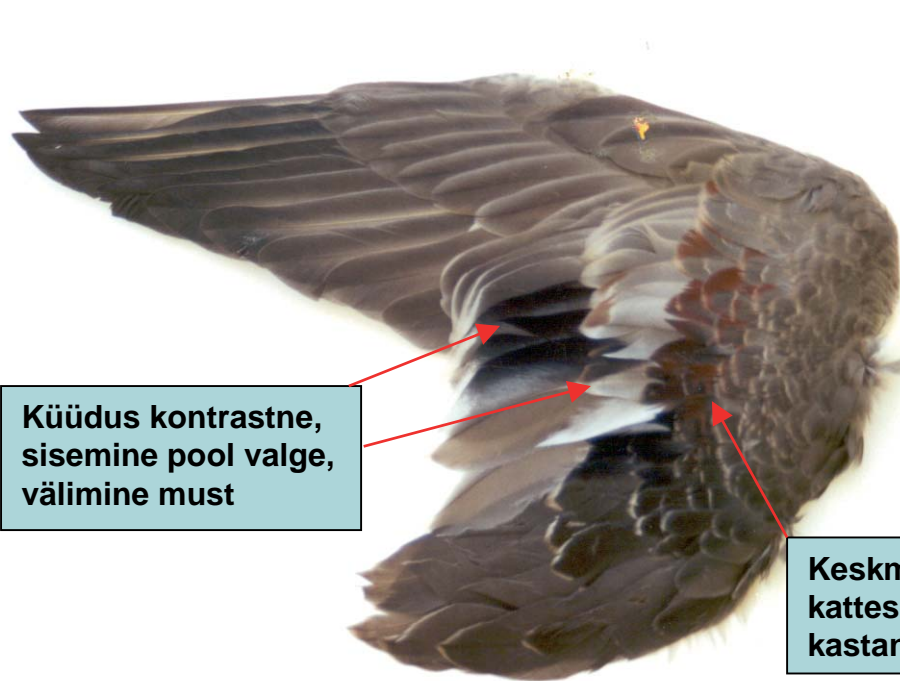
Emalind
kevadsulestikus

Alatiiva kattesuled
helepruunid laiade
kahvatute servadega

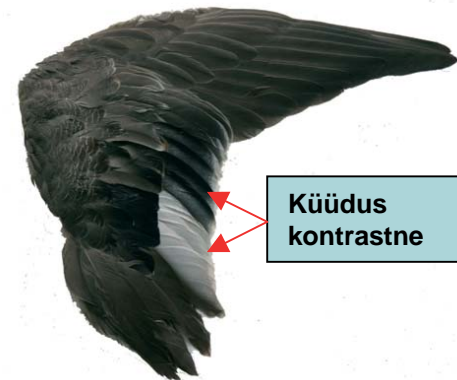
Altvaade

RÄÄKSPART (*Anas strepera*) isalind

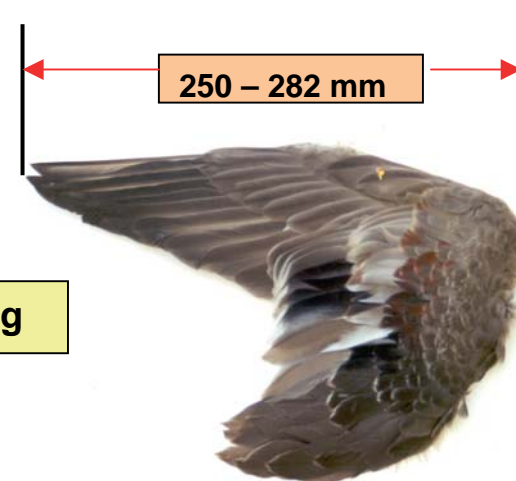
Keskmised pealttiiva kattesuled kastanpruunid

Isalind vanusega kuni 1 aasta

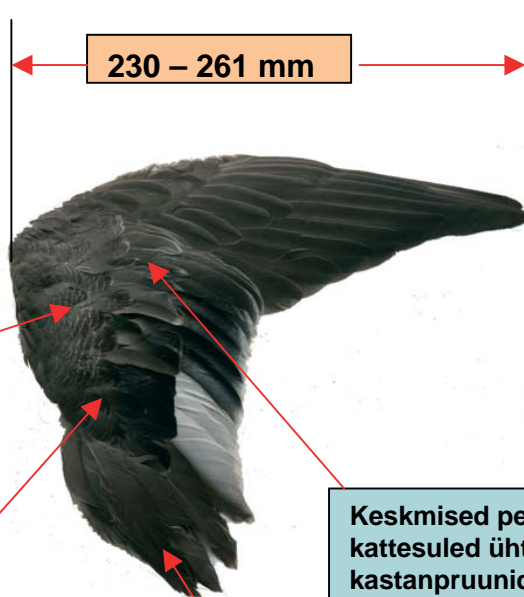

KEHAKAAL 460 – 900 g

Isalind vanusega üle 1 aasta

RÄÄKSPART (*Anas strepera*) emalind

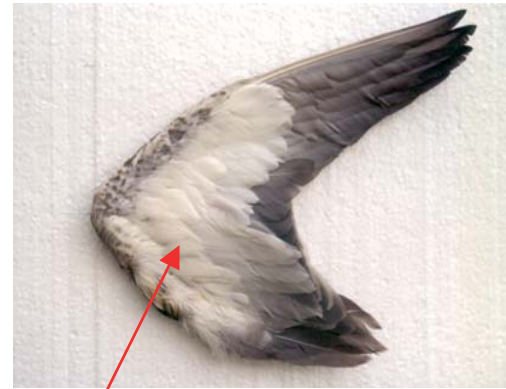

Väikestel pealtpiiva kattesulgedel selged kahvatukollased lainjad jooned ja vöödid

Sisemised auured pealtpiiva kattesuled mustad

Keskised pealtpiiva kattesuled ühtlaselt kastanpruunid,

Õla-hoosuled hallikaspruunid

Tiiva alapoolle kattesuled puhasvalged

KEHAKAAL 420 – 750 g

RISTPART (Tadorna tadorna)

III kaitsekategooria linnuliik

Isalind 312 – 370 mm
Emalind 280 – 330 mm

KEHAKAAL: Isalind 980 – 1450 g
Emalind 801 – 1250 g

Nokk lihakarva
punakas

Noorlind sügissulestikus

Kevadsulestik

RÄGAPART (*Anas querquedula*) isalind

Väikesed ja keskmised
pealtpiiva kattesuled
kahvatusinised

Laba-hoosulgede
rood valged

Suured pealtpiiva
kattesuled laiade
valgete tippudega

Küüdus metallroheline
valge äärisega

Kaenlasuled pikad lantsetjad
valge triibuga keskel,
mustad siselabad ja sinised
välislabad

KEHAKAAL 230 – 453 g

185 – 211 mm

Isalind
kevadsulestikus

Emalind kevadsulestikus

RÄGAPART (*Anas querquedula*) emalind

Suured pealttiiva kattesuled kitsaste valgete või tuhmkollaste tippudega, tihti ainult välislaba ulatuses

Küüduks tuhmhall, väga vähese rohelise värvinguga või ilma selleta

Välimine õla-hoosule välislaba tuhmsinine või pruun, valge servaga

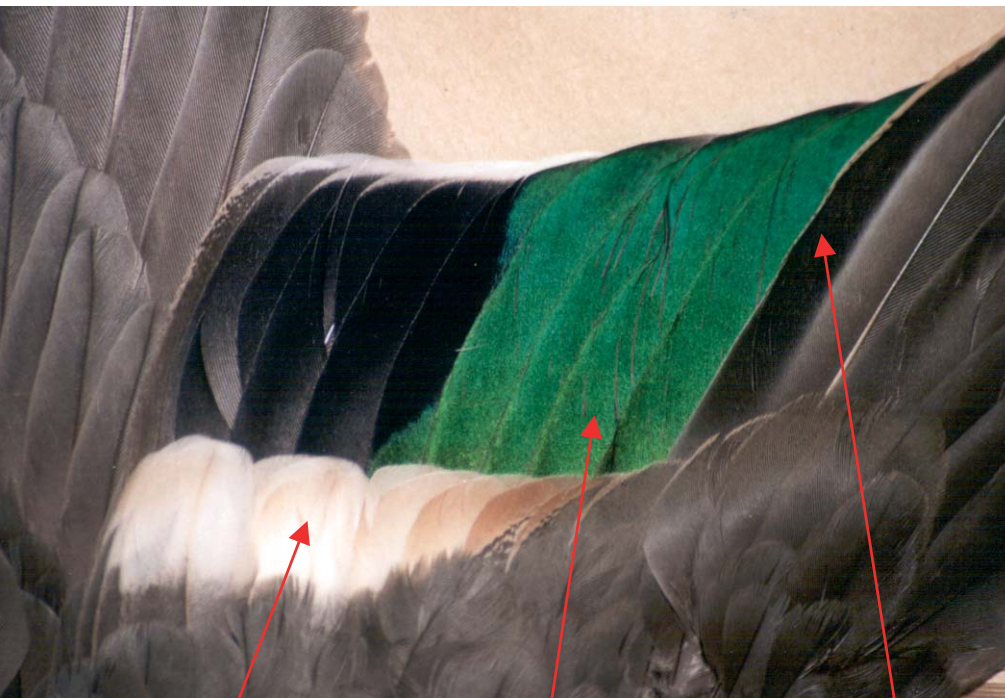
175 – 205 mm

Isalind kevadsulestikus

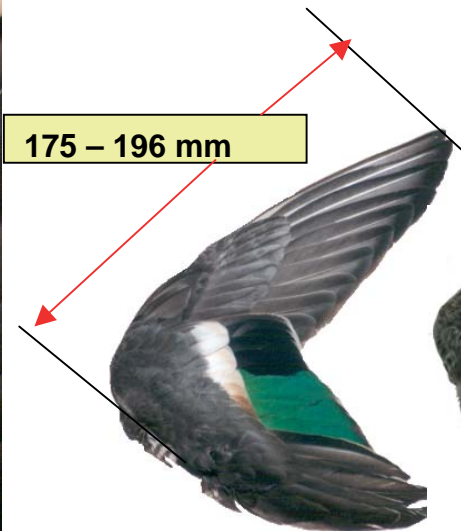
Emalind kevadsulestikus

KEHAKAAL 250 – 485 g

PIILPART (*Anas crecca*) isalind

175 – 196 mm

Pealtvaade

Altvaade

Suurtel pealttiiva
kattesulgedel laiad
valged otsad

Küüdusel 4 või
rohkem rohelist
sulge

1.õlahoosulel
tugevalt kontrastne
must triip välislalal

KEHAKAAL 257 – 440 g.

Sügissulestik

Üleminek kevadsulestikule

PIILPART (*Anas crecca*) emalind

Küüduse sisemine kolmandik (kuni 4 sulge) metalselt roheline

Sügissulestik

KEHAKAAL 250 – 374 g.

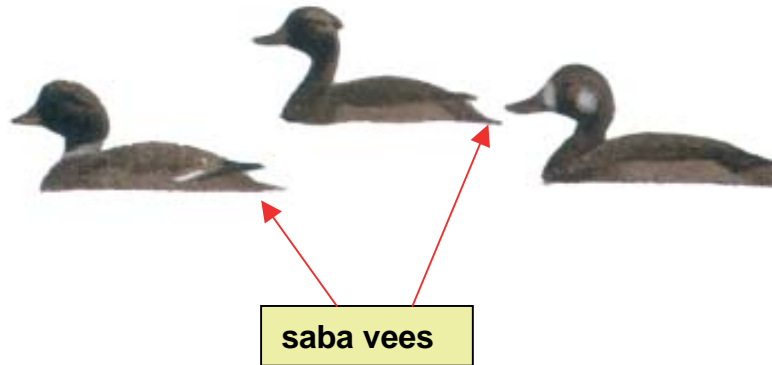
Suurtel pealttiiva kattesulgedel ühtlasem valge triip

165 – 184 mm

Altvaade

SUKELPARDID

TUTTVART (*Aythya fuligula*)

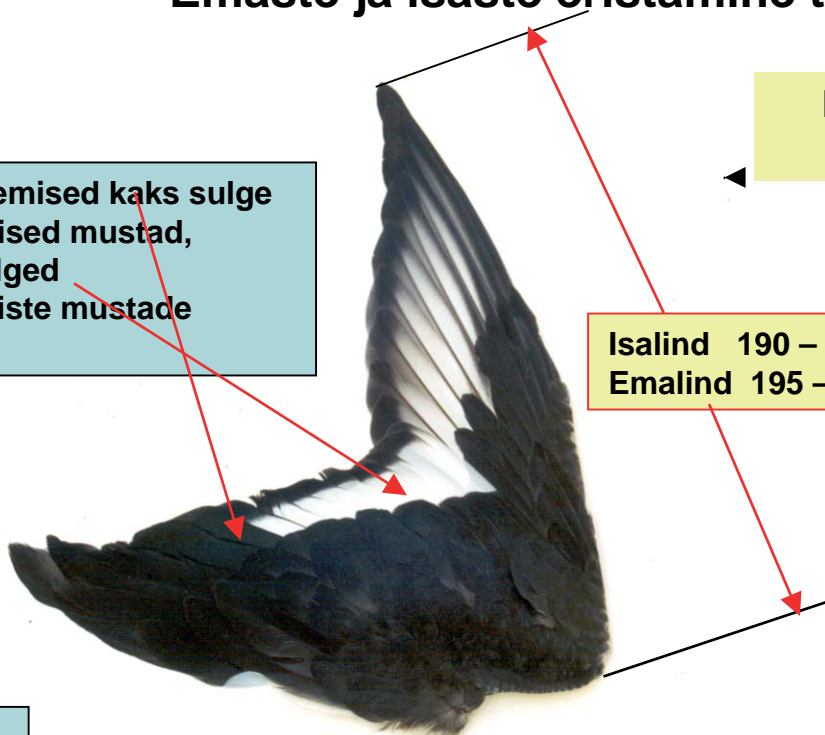
Emaste ja isaste eristamine tiiva järgi pole võimalik.

KEHAKAAL isalind 670 – 860 g.
emalind 665 – 765 g

Isalind 190 – 210 mm
Emalind 195 – 205 mm

Küüduse sisemised kaks sulge
tumedavärvilised mustad,
ülejäanud valged
tumedavärviliste mustade
tippudega

Peas tutt

Isalind kevadsulestikus

Emalind kevadsulestikus

PUNAPEA-VART (*Aythya ferina*)

Pealtvaade

Küüdus kahvatuhallist hallikasvalge värvuseni

Sisemisel kolmel sulel välislabal kitsas must äär

Õla hoosuled kahvatuhallidest hallikasvalgeteni, lainja muustriga – isalind
Õla hoosuled hallikaspruunid, selge valge täpestusega – emalind

Nokk tüviku- ja tipuosas mustjas, keskosas helehall

KEHAKAAL 800 – 850 g.

Isalind kevadsulestikus

Isalind 210 – 225 mm
Emalind 200 – 215 mm

Isalinnul tavaliselt tiib pikem kui 212 mm, emalinnul lühem

Altvaade

Altvaade

Nokk helehall

KEHAKAAL 700 – 800 g.

Emalind kevadsulestikus

MERIVART (*Aythya marila*)

TIIB: isalind 206 - 232 mm
emalind 202 - 229 mm

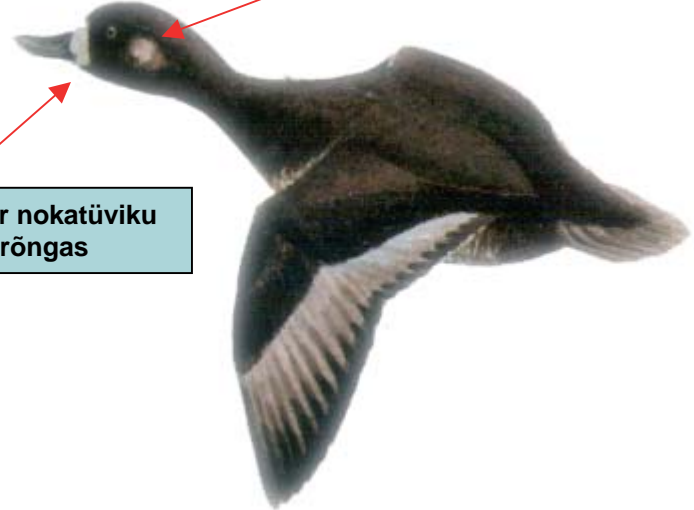
Erinevalt tutvardist puudub peas tutt

Isalind kevadsulestikus

Sügissulestikus kõrvalaig võib olla ähmane või üldse puududa

Ümber nokatüviku
valge rõngas

Emalind kevadsulestikus

KEHAKAAL isalind 950 – 1100 g.
emalind 900 – 1000 g

SÕTKAS (*Bucephala clangula*)

Isalind 207 – 231 mm
Emalind 188 – 209 mm

Küüdus valge

Suured pealtniiva kattesuled mustade tippudega, keskmiste pealtniiva kattesulgede tagumine rida must

Isalind
üle 2 a

KEHAKAAL isalind 765 – 925 g.
emalind 610 – 655 g

Keskmised pealtniiva kattesuled tumehalli ja valge lapilisusega

Teise aasta isalind

Põselaik

Puhasvalge ala

Pealtniiva suured kattesuled mustade otstega (must joon tiival)

Altvaade

Isalind kevadsulestikus

Emalind kevadsulestikus

TÕMMUVAERAS (*Melanitta fusca*)

III kaitsekategooria linnuliik

EI KÜTITA

TIIB: isalind 252 – 293 mm
emalind 233 – 265 mm

Küüdus valge, pealtniiva suured kattesuled
küüduse osas mustad valgete tippudega

KEHAKAAL isalind 1355 – 1870 g.
emalind 1240 – 1630 g

HAHK (*Somateria mollissima*)

Isalind 270 - 330 mm
Emalind 260 - 296 mm

Küüdus must

Isalind - **neljas aasta**, öla
hoosuled üleni valged

Keskmised ja väikesed pealttiiva
kattesuled üleni või osaliselt valged

Isalinnu öla hoosuled:

Valged kahvatupruunide tippudega – kolmas aasta;
valged välislabad kahvatupruunid – teine aasta;
tuhmmustad või tumepruunid – noorlind, esimene
aasta

KEHAKAAL isalind 1850 – 2250 g.
emalind 1900 – 2520 g

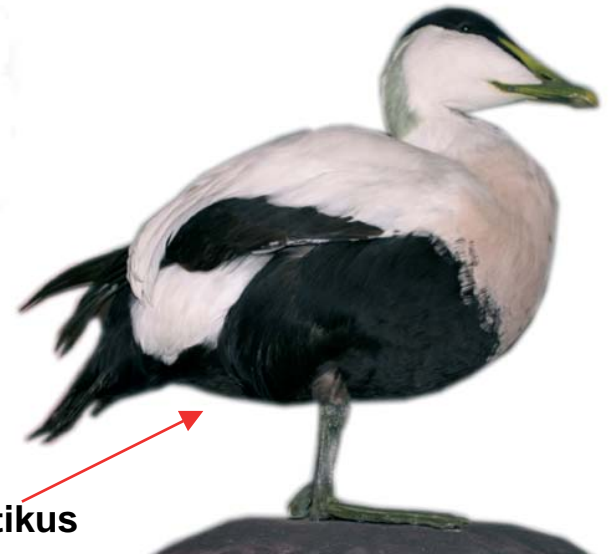

Isalind

Noorlind – esimene aasta

Emalind

Isalind kevadsulestikus

AUL (*Clangula hyemalis*)

TIIB: isalind 210 – 236 mm
emalind 180 – 220 mm

Isalind kevadsulestikus

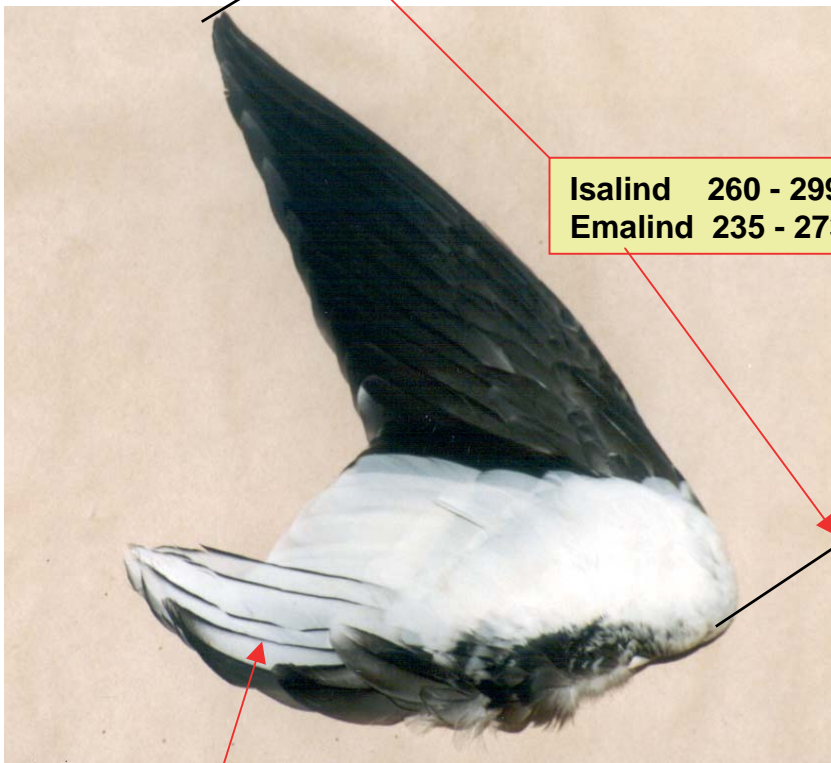
KEHAKAAL isalind 550 – 830 g.
emalind 500 – 615 g

JÄÄKOSKEL (*Mergus merganser*)

EI KÜTITA

Isalind 260 - 299 mm
Emalind 235 - 273 mm

KEHAKAAL isalind 1330 – 2050 g.
emalind 990 – 1410 g

Isalind üle 1 a

Tertsiaalid valged,
mustade ääristega

Emalind

Isalind

ROHUKOSKEL (*Mergus serrator*)

EI KÜTITA

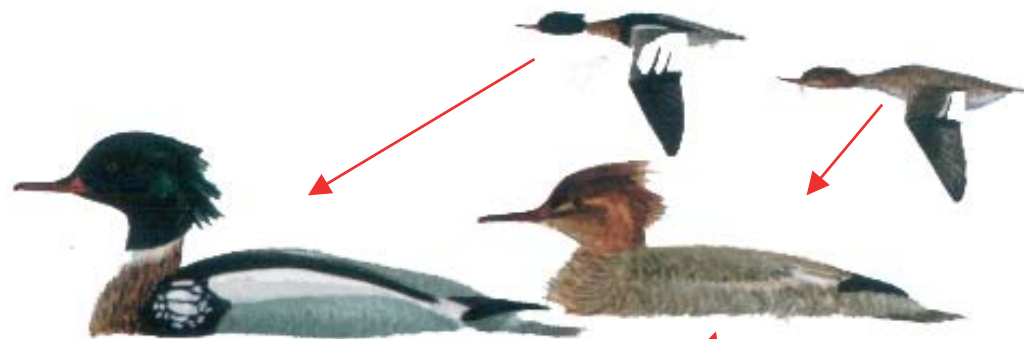
Isalind 240 - 260 mm
Emalind 215 - 235 mm

Õrn tume joon või
puudub üldse

Tertsiaalid hallid

KEHAKAAL isalind 970 – 1240 g.
emalind 920 – 1120 g

Isalind kuni 1 a

Isalind kevadsulestikus

Emalind kevadsulestikus

HANED *Anser sp*

HALLHANI (*Anser anser*)

Isalind 448 – 480 mm
Emalind 412 – 465 mm

KEHAKAAL 3,0 – 4,5 kg

Välimised keskmised ja suured
pealt-tiiva kattesuled ning
labakattesuled **helehallid**

Tiiva eesserv väga
hele

Küüdu
mustjas

Nokk kahkj
lihakarva või
roosakas

Kehapoolsed suured ja
keskmised pealhtiiva kattesuled
pruunid, valkjate ääristega

jalad lihakarva punased

RABAHANI (*Anser fabalis*)

Isalind 430 – 520 mm
Emalind 405 – 488 mm

KEHAKAAL 2,6 – 4,2 kg

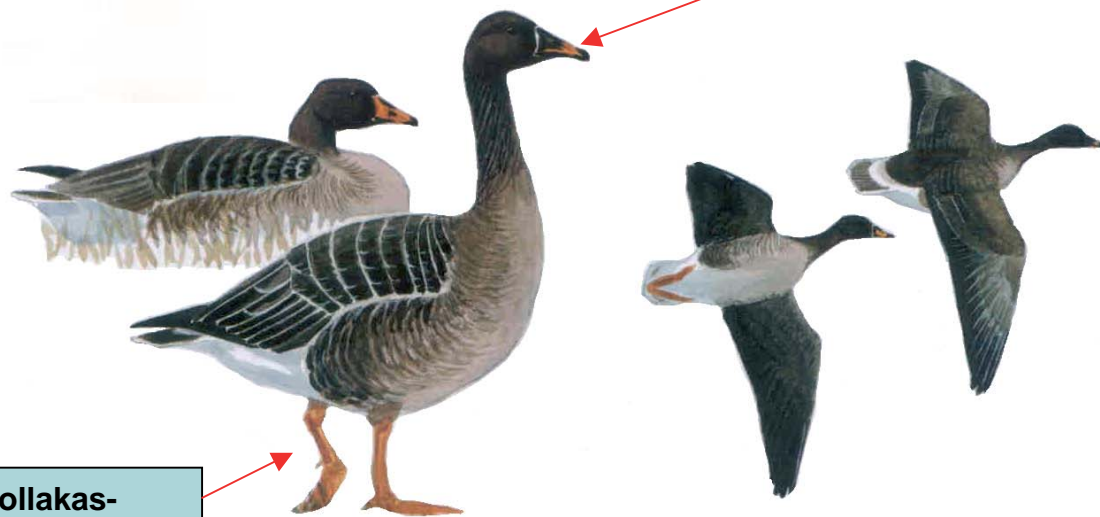
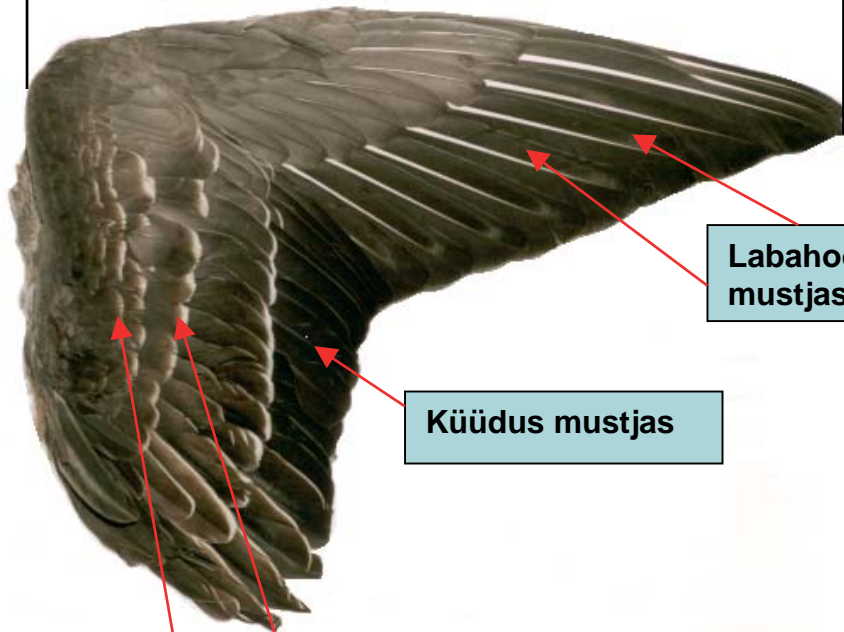
Labahoosuled
mustjashallid

Küüdus mustjas

Väikestel ja keskmistel
pealtpiiva kattesulgedel
valkjad ääred

nokk on must kollaka või
oranzpunase rõngaga tipu
ees

Jalad kollakas-
oranžid

SUUR-LAUKHANI (*Anser albifrons*)

Isalind 399 – 444 mm
Emalind 393 – 415 mm

Labahoosuled
mustjashallid

Küüdus
mustjas

Väikestel ja keskmistel
pealtpiiva kattesulgedel
valkjad äärised puuduvad
või on neid väga vähe

KEHAKAAL 2,2 – 2,7 kg

Linnu nokatüviku juures
laubal valge laik.
Noorlindudel valge laik
puudub.

mustad
sulevöödid
kõhul

LAGLED *Branta sp*

VALGEPÕSK-LAGLE (*Branta leucopsis*)

III kaitsekategooria linnuliik

KÜTITAV KAHJUSTUSKOHTADES VÄLJASPOOL KAITSEALASID

Isalind 374 – 429 mm
Emalind 362 – 410 mm

KEHAKAAL 1,2 – 2,4 kg

Valge põsk ja laup

MUSTLAGLE (*Branta bernicla*)

EI KÜTITA

Väikesed ja
keskmised pealtpiiva
kattesuled
hallikaspruunid

Mustal kaelal valge
sirpjas laik

Küüdus mustjas

Suured pealtpiiva
kattesuled pruunid

Isalind 330 – 353 mm
Emalind 317 – 335 mm

KEHAKAAL – 850 – 1500 g

KANADA LAGLE (*Branta canadensis*)

TIIB: Isalind 461 – 566 mm
Emalind 463 – 525 mm

